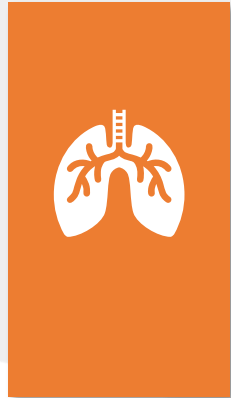

Workshop bijwerkingen immuuntherapie

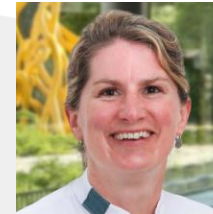

Even kennis maken

Kennismaking:

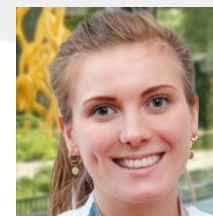
- Waar komt u vandaan?
- Met welke behoefte/verwachting zit u hier?
- Wie worden behandeld met immuuntherapie?

Susanne van der
Linden

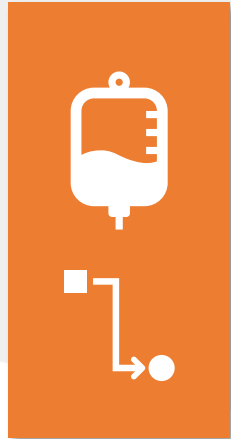

Jola van de
Leede

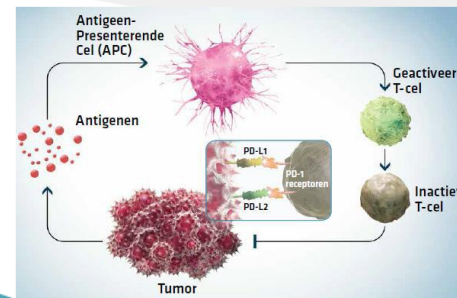
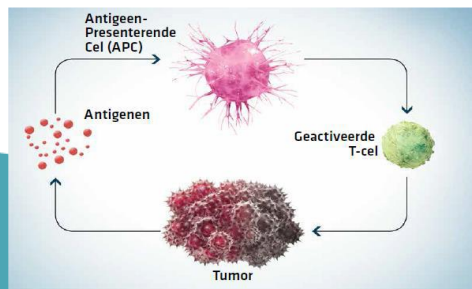
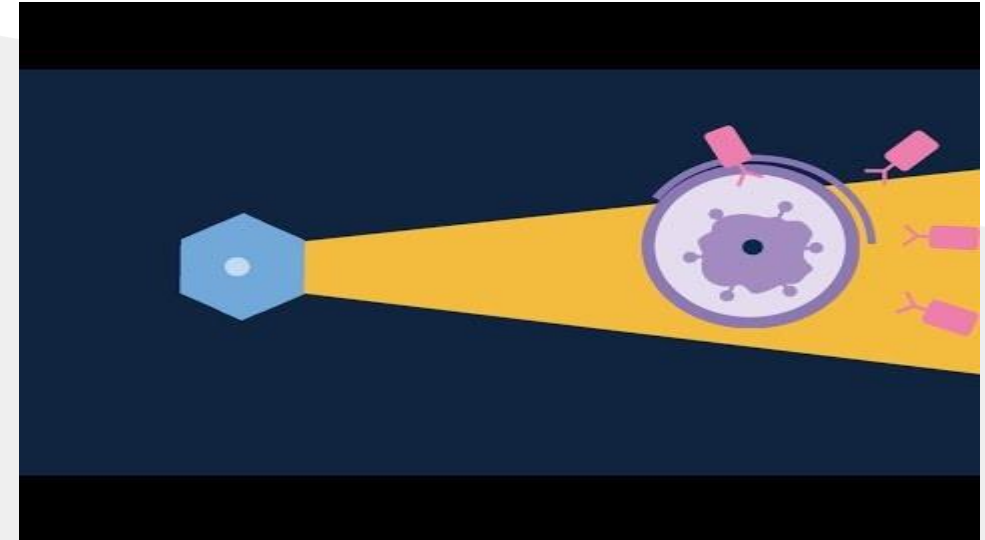
Myrthe
Le Brun

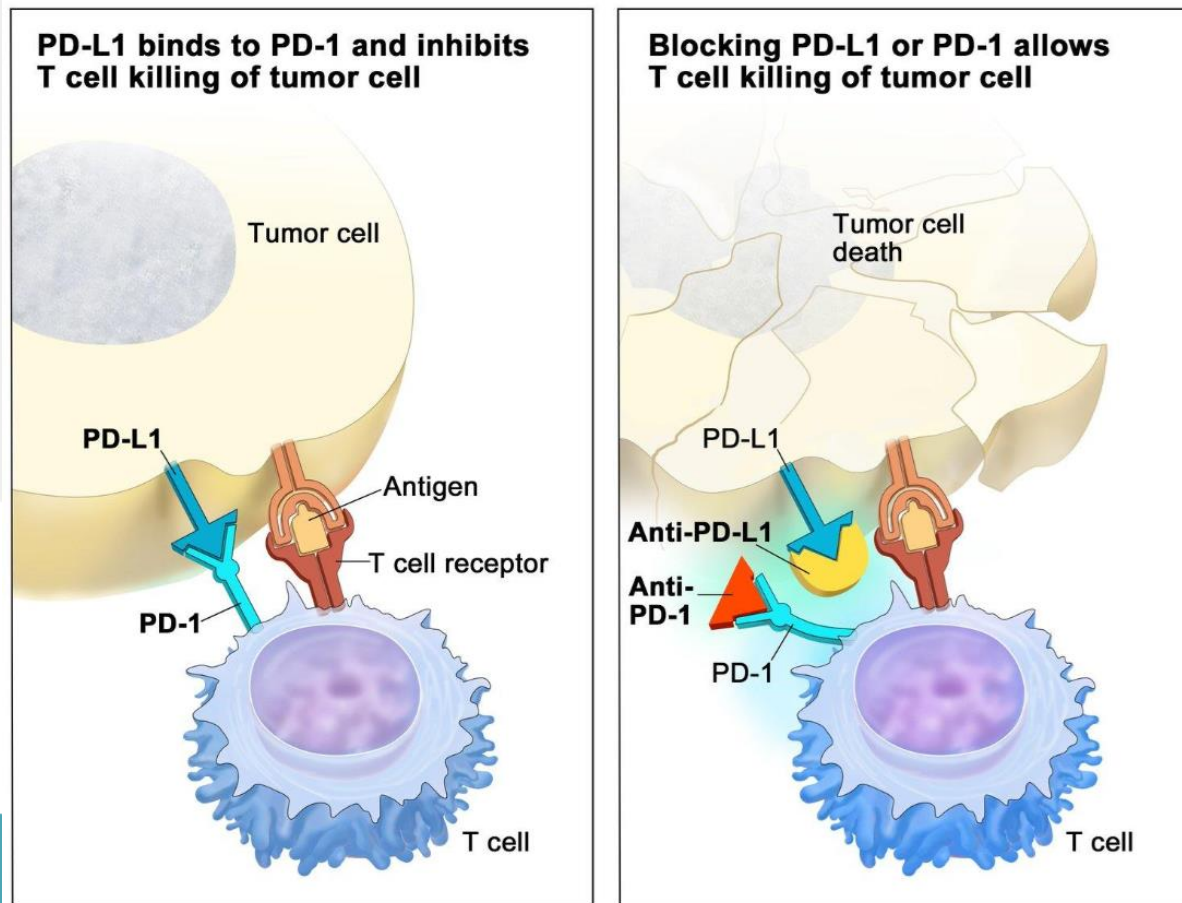
Immuuntherapie

Werking:

- Bij kanker geen effectieve immuunreactie
- Normale immuunrespons
- Immuuntherapie: natuurlijke reactie van afweersysteem opgang brengen en versterken

Checkpoint inhibitors:

- PD-L1: atezolizumab, durvalumab,
- PD-1: Pembrolizumab, nivolumab
- CTLA-4: Ipilimumab

Interview

Quiz (bijwerkingen) immuuntherapie

Vraag 1:

Als ik een bijwerking krijg op mijn immuuntherapie heeft dit effect op het vervolg van mijn behandeling.

- De dosis van mijn immuuntherapie kan worden aangepast.
- Afhankelijk van de ernst van de bijwerkingen is behandeling wel of niet nodig en kan immuuntherapie doorgaan.
- Een bijwerking op immuuntherapie moet altijd worden behandeld en de immuuntherapie wordt gestopt.
- Een bijwerking op immuuntherapie gaat vanzelf over

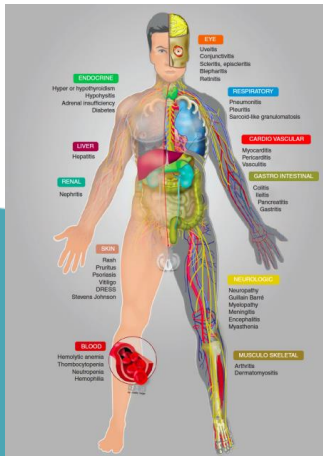
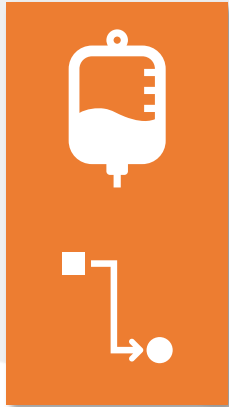

Vraag 2:

Bijwerkingen van immuuntherapie kunnen zich op verschillende manieren en momenten presenteren. Is dit vaak:

- Bijna altijd snel na start van de behandeling
- Elk moment tijdens de behandeling maar na staken behandeling niet meer
- Tijdens de behandeling, maar ook na staken van de behandeling
- Immuuntherapie geeft geen bijwerkingen.

Aanvullende informatie

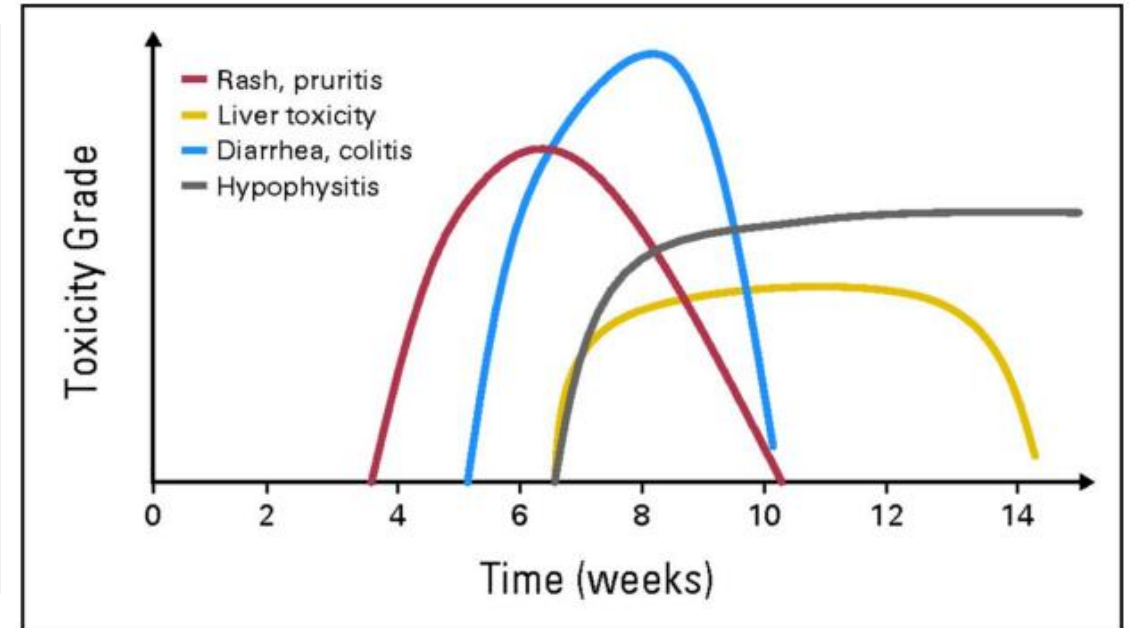

Bijwerkingen:

- Immuunsysteem wat te hard werkt (auto-immuunverschijnselen)
- Heel divers
- Kunnen later optreden ook na staken.
- Ernst: CTC-gradering

Verschil cytostatica en immuuntherapie

- Chemotherapie: cel dood of weerhoudt cellen van delen. Effect op normale cellen gelijk aan tumorcellen
- Immuuntherapie: stimuleert een aangeboren immuunrespons tegen de tumor: kan immuun toxiciteit geven

Quiz (bijwerkingen) immuuntherapie

Vraag 3:

Bij immuuntherapie kunnen patiënten een vorm van huiduitslag krijgen. Welke van de volgende symptomen hoort NIET bij immuuntherapie?

- a. Roodheid
- b. Jeuk
- c. Schilfering
- d. Blauwverkleuring van de huid

Vraag 4:

Tijdens de immuuntherapie krijg ik wat klachten van de huid, wanneer trek ik aan de bel?

- a. Bij alleen roodheid zonder jeuk.
- b. Roodheid en jeuk bestaand op meer dan 30% van mijn lichaam
- c. Kleine plekjes in mijn gezicht die toe lijken te nemen
- d. Alle antwoorden zijn juist

Aanvullende adviezen

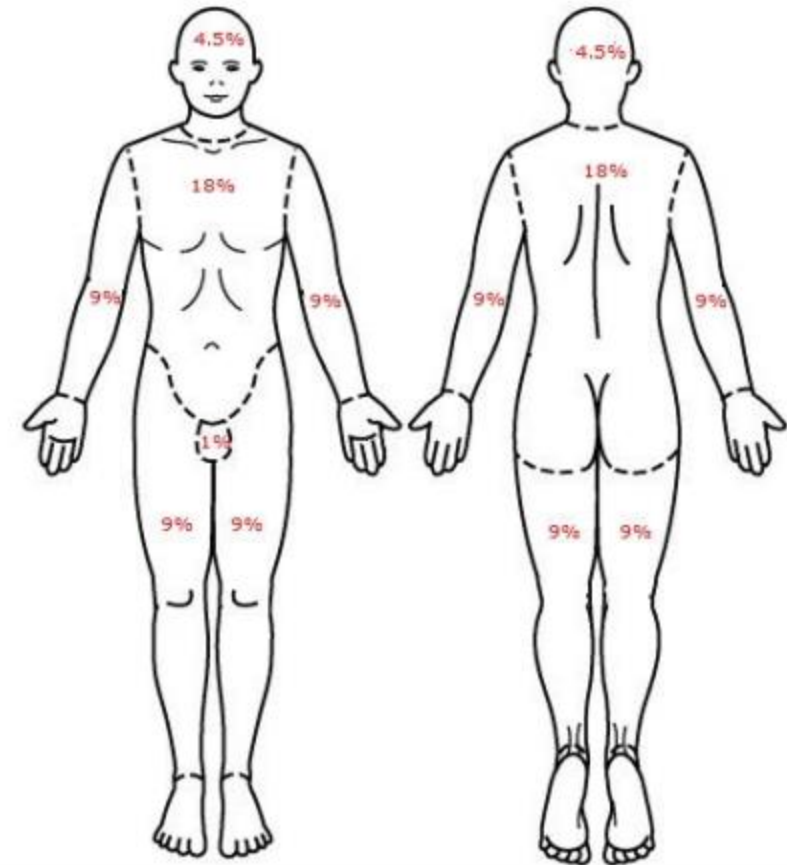
Adviezen huid verzorging:

Droge huid:

- Douchen, baden of wassen:
 - Ochtend, niet te lang, 35 graden
 - 2x per week (na verbetering minder streng)
 - Deppend afdrogen
 - Invetten

Voorbeelden van producten:

- Doucheoliën- of crèmes
- Vet crèmes en Bodylotion

Quiz (bijwerkingen) immuuntherapie

Vraag 5:

Immuuntherapie kan ook bijwerkingen geven in het hormonale stelsel. De schildklier is een orgaan wat behoort tot dit hormoon stelsel maar welke andere organen binnen dit stelsel kunnen worden aangetast door de immuuntherapie?

- a. Hypofyse
- b. Alveesklier
- c. Bijnier
- d. Alle bovenstaande

Vraag 6:

Symptomen die kunnen passen bij een bijwerking in het endocriene systeem kunnen vaag en aspecifiek zijn. Welke van onderstaande symptomen past niet bij een bijwerking in dit orgaansysteem?

- a. Verhoogde hartslag
- b. Haarverlies
- c. Extreme vermoeidheid
- d. Toename van blauwe plekken

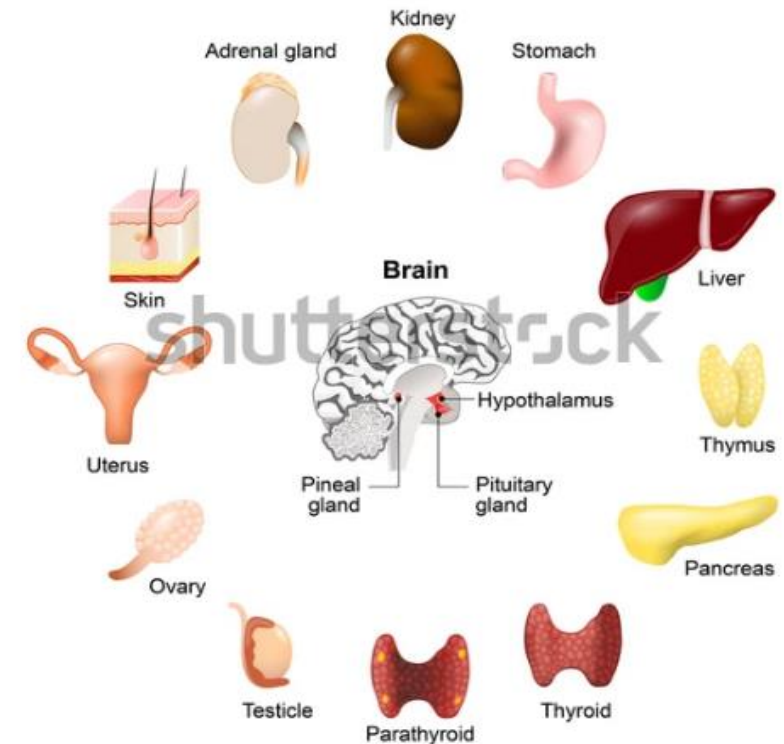
Aanvullende adviezen

Informatie endocriene toxiciteit:

- Symptomen van deze toxiciteit zijn vaak erg specifiek, en kunnen lijken op symptomen passend bij de primaire maligne aandoening en/of bijwerkingen van overige toegediende (chemo)therapieën.
- Wees als zorgverlener alert op en instrueer patiënten te waarschuwen bij
 - Continue hoofdpijn of hoofdpijn in een niet herkenbaar patroon
 - Visusveranderingen
 - Verhoogde hartslag
 - Overmatig zweten
 - Extreme vermoeidheid of gevoel van zwakte
 - Spierpijn
 - Gewichtstoename of gewichtsverlies
 - Duizeligheid of flauwvallen
 - Abnormaal honger- of dorstgevoel
 - Haaruitval
 - Wijzigingen in stemming of gedrag zoals afname van libido, geïrriteerdheid of vergeetachtigheid

ENDOCRINE SYSTEM

Quiz (bijwerkingen) immuuntherapie

Vraag 7:

Bijwerkingen in de darmen door immuuntherapie kunnen soms leiden tot een colitis. Wat is een colitis?

- a. Ontsteking van de dikke darm
- b. Een infectie van de maag
- c. Verlies van darmvlokken
- d. Een verstopping van de darmen

Vraag 8:

Tijdens mijn immuuntherapie heb ik of krijg ik 2-3 x per dag dunne ontlasting wat kan ik zelf doen?

- a. Veel blijven drinken
- b. Starten met diarree remmers (bijvoorbeeld loperamide).
- c. Klachten minimaal 48 uur aankijken alvorens ik het ziekenhuis bel.
- d. Anti-misselijkheidstabletten in nemen

Aanvullende adviezen

Aanvullende adviezen colitis:

- Voldoende vocht inname
- Normale voeding
- Symptomatische behandeling altijd alleen in overleg!
- Defecatie lijst bijhouden

Aanvullend onderzoek en behandeling vaak nodig

- Ontlasting kweken
- Lab controle
- Scopie
- Evt prednison

Vragen?